

KRAATERIVUORI

Maapallo, eli maailma, missä me ihmiset elämme, on hyvin vanha. Monta ihmeellistä asiaa on tapahtunut siitä ajasta asti, jolloin se alkoi kiertorataansa aurinkoon ympäri. Olisimme katsooneet monta kertaa silmät ihmetyksestä suurina niitä monia ihmeitä, jos olisimme olleet näkemässä.

Suuret mannermaat, joilla villit jättiläiseläimet ennen risteilivät ja jättiläispuitten oksat huojuivat tuulussa, ovat nyt mahtavien merien peitossa. Ne entiset mannermaat ovat vajonneet. Merieläinten kuoret, joita on löydetty kallioiden harjoilta, kertovat osaltaan ihmeellisen tarinan entisestä meren pohjasta, joka on muuttunut kuivaksi mannermaaksi.

Hyvin kauan sitten, jolloin ei vielä ollut yhtään ihmistä maapallolla, oli keski-Oregon meren pohjana, Kerran oli niin kova maanjäristys, että se halkoi suuria uomia merenpohjaan. Näitä uomia pitkin alkoi virrata sula laavavirta, joka sitten pitkien aikojen kuluessa jäähtyi ja kasaantui korkeiksi vuoriksi. Tästä laavavirrasta on Cascade vuoriryhmä muodostunut. Tämän vuoriryhmän joukossa, tuhansia jalkoja sen yläpuolella, kohosivat suuret tulivuoret, Shasta, Mazama, Rainier, Hood ja useita pienempiä tulivuoria. Kaikki muut suuret tulivuoret, paitsi Mazaman te löydätte maantieteen oppikirjanne kartalta. Mazama oli kerran yhtä korkea vuori kuin Shasta. Miksi sen nimeä ei löydy kartalta? kysytte. Siksi, että sitä ei ole enää olemassa.

Kerron teille Mazama vuoren kumman tarinan:

Vuosisatojen ajan syöksyi Mazaman huipulta savua, tuhkaa ja tulista laavaa. Vihdoin sammui vuoren sisällä oleva liekki melkein kokonaan ja ainoastaan silloin tällöin tuli höyryä sen huipusta. Sen kupeille vyörynyt laavavirta jäähtyi.

Ilmasto jäähtyi ja Cascade vuorille kasaantui paksu lumikerros, joka ei sulanut enää milloinkaan. Seutu, jota nyt kutsutaan Willamette laaksoksi, oli silloin järvenä. Osittain sulaneesta lumesta muodostui vuorten rinteille suuria jääryökkiöitä, jotka lohkeilivat ja vyöryivät alas vuorten rinteitä järveen. Mazama vuoren sentu oli kolkko ja autio. Kaikki kasvillisuus, yksinpä suuret puutkin, olivat lumen peitossa. Muita eläviä olentoja ei näkynyt paitsi joitakin jääkarhuja.

Vihdoin alkoi ilmasto muuttua lämpimämmäksi ja lumi alkoi sulata. Ruohoja, pensaita ja puita alkoi kasvaa vuorten rinteillä.

Eräs kotipaikka etsivä karhuperhe löysi luolan Mazama vuoren rinteeltä ja asettui siihen asumaan. Se oli hyvä kotipaikaksi sillä siihen eivät sopineet talven tuis kut eikä tuulet. Kesällä löysivät karhut runsaasti mustikoita soilta, vuoren juurelta, joita muut eläimet ja linnut eivät tulleet koskaan hakemaan, sillä ne näyttivät pelkäävän vuorta.

Kauan eli karhuperhe onnellisena vuoren luolassa, kunnes se vihdoin alkoi epäilemään, että jotakin erikoista tapahtuu vuoren sisällä. Ne kuulivat kummallista jyrrinää ja huomasi luolan kiviseinän vavahtelevan. Kerran vyöryi niin suuri kivi luolan suulle, että se melkein sulkeutui. Luola muuttui talvella niin lämpimäksi, että se alkoi haittaamaan karhujen talviunta.

Lasten Osasto

Ne heräsivät monta kertaa sydän talvellakin, luullen kevään jo tulleen.

Kerran, eräänä iltana, kun karhut tulivat ruuan hausta, ne näkivät taivaan hohtavan tulipunaisena vuoren yläpuolella. Vuoren huipusta alkoi tulla hienoa tuhkaa. Ankarat maanjäristykset vavisuttivat vuorta niin, että karhut eivät tunteneet enää oloansa turvalliseksi, vaan lähtivät kiireesti hakemaan turvallisempaa kotia.

Kuumuus vuoresta yltyi. Sen sisältä kuului kovaa jyrrinää ja ankarat maanjäristykset pudistuttivat seutua niin, että puutkin katkeilivat. Kaikki seudun eläimet lähtivät pakoon.

Vihdoin lakkasivat maanjäristykset ja jyrrinää vuoresta ja karhuperhe taas uskalsi tulla katsomaan entistä kotiaan. Mutta kaikki oli muuttunut. Puut ja pensaat olivat kuolleet. Mustikkapensaatkin olivat paksun tuhkerokoksen peitossa.

Karhut tulivat suuren syvän teen reunalle, eivätkä päässeet enää edemmäksi. Sillä paikalla, missä vuoren harja koitui pilviin asti, oli nyt lähes mailin syväinen ja monta mailia leveä kuoppa, jonka pohjalla oli kiehuva laavaa. Kuumia höyrypilviä leijaili kuopan päällä. Karhut eivät ymmärtäneet mitä tuollainen muutos heidän entisessä kodissaan tarkoitti. Heistä näytti siltä, että vuori oli sulanut ja vajonnut. Karhut eivät halunneet katsella seutua kauan, vaan kiiruhtivat pois.

Pitkiä aikoja kului, vaan karhut eivät palanneet. Tulinen laavajärvi jäähtyi ja Mazama vuoren suurem kraateriin keräytyi sadevettä.

Vihdoin löysivät tutkijat tämän ihanan järven sankan metsän keskeltä Cascade vuoriston länteiltä. Järven pinta on lähes 2000 jalkaa alempana kraaterin ääriä. Järven vesi on lähes puoli mailia syvä. Kirkkaana ja siinä se se läikkyy vuorimetsän keskellä. Järvessä on saari, jossa on pieni tulivuori, jonka päällä kasvaa puita. Vuosisatoja ehkä on kulunut siitä kun tästä pienestä saaren tulivuoresta on tulvinut tuhkaa ja laavaa.

Kotkat rakentelevat pesiään järven korkeille ääriille ja peurat etsivät ruokaansa sen partailta. Mutta tuleeko aina olemaan näin? Emme tiedä. Ehkä nyt sammuksissa olevat liekit jolloinkin svtyvät ja savu ja tuhka täyttää ilman, mutta toivokaamme, ettei niin tapahdu.

Tällainen on kertomus Mazama vuoresta. Ettehän ihmettele, vaikka sen nimeä ei löydykään kartalta?

MULLAN IDA.

Tervehdys pienille ja suurille Toverittaren lukijoille!

Olen kirjottanut kerran ennen Toverittareen. Kun kirjeeni julistiin, sain rohkeutta kirjottaa toistekin. Täältäkin kirjoitetaan niin kovin harvoin Lasten osastoon. Syy lienee siinäkin, että täältä on mennyt paljon suomalaisia pois.

Ilmat ovat olleet jo hyvin kuumia. Täällä kasvaa villiä ruusuja, joita käymme poimimassa. Pian ovat villit mustikat kypsä, joita taas käymme oikein joukolla poimimassa ruuan lisäksi.

Koulumme loppui kesäk. 7 p. Minä pääsin seitsemännelle luo-

kalle. Olen nyt jo 14 ja puolen vuoden vanha. Olen joutunut olemaan pois koulusta monta viikkoa sairauden takia. Minussa toimitettiin umpisuolen leikkaus helmikuulla. Nyt olen taas aivan terve ja olen siitä hyvin ilonen. Ei työlläisten elämä ole liiaksi onnellista, vaikka he ovat terveitäkin.

Täällä ei ole ollut minkäänlaista sunnuntai-koulua kun on niin vähän suomalaisia lapsia. On kuulunut puhetta, että osasto perustaa ihanneliiton, joka olisi mitä hertaimmin toivottavaa.

Työlläisiä kiristetään täällä kovasti ostamaan sotabondeja ja uhraamaan Punaselle ristille. Melkein kaikki suomalaiset ovat ostaneet bondeja. Samaa tietysti kuuluu muualtakin.

Kaikka ruoka- ja vaatetustarpeet kallistuvat täälläkin niin, että työlläiset eivät pian enää voi syödä eikä pukeutua. Kyllä kapitalistiluokka pitää nyt puolensa ja työlläiset saavat kaiken maksaa.

En tiedä tällä kertaa enempää kerrottavaa, mutta jos tämä menee lehteen, niin kirjotanpahan sitten toiste taas. Toivon hauskaa kesää kaikille ja toivon, että tytöt ja pojat kirjottavat taas Lasten osastoon. Teidän ystäväne
Lyyli Seppänen.

SAULT STE MARIE, ONT., CANADA

No nythän sitä on jotakin tulla minullakin kerrottavaa! Meillä täällä Soossakin on nyt ihanneliitto! Viime sunnuntaina olimme ensi kertaa kokouksessa. Tov. Hakola selitti meille siellä mitä ihanneliittotyö tarkoittaa. Ensi sunnuntaina vasta alkaa liitto varsinaisen toimintansa. Toivoisin, että kaikki lapset tulisivat liittoon.

Nyt on täälläkin kaunis kesä. Koulukin on jo päättynyt. Kyllä se kesä taas menee niin hauskaasti, että hurisee.

Täällä tulee olemaan juhla heinäkuun 1:nä päivää.

Eukot pitivät iltaman 15 p. kesäk., joka onnistui oikein hyvin. Heillä oli paljon hyvää ohjelmaa, m. m. kappale "Tätiväkeä". Seuraavaksi taitaa tulla ukkojen iltaman vuoro.

Jospa nyt lopetan ja kirjotan toiste lisää.

Hauskaa kesää kaikille, toivoo
Kaarina Heinonen.

Äitisi unelmia

Äitisi sylissä unnuessasi ei pientä riittäsi mitkään huolet paina. Itkulasi ilmotat jos jotakin tarvitset ja ojentat kätösesi hoivaajallesi kun tahdot ylös kehdestä. Sinulla, pienoiseni, ei ole suruja huomisesta. Sinä et ymmärrä äitisi vakavaa katsetta, etkä aavista hänen ajatuksiaan ja toiveitaan. — Mitä näkyjä välkkykään äitisi mielessä ruokkessaan sinua rinnollaan! Sisältävätkö ne pelkoa, pahottelua, ikävää vaiko iloa ja luovanko kultaiset unelmat hänen mieleensä kaunilta toiveilta? Kuvasuokko hänen mieleensä oma, rauhallinen kotiliesi ja oma mielittetty? Ajatteleeko hän sinusta iloisin toivein ja luoko hän mieleessään sinulle varman, paljon lupavaan tulevaisuuden kun hän hymyillen seuraajokaista pientä ihkettäsi. Ehkä äitisi silmissä, sinua katsolessaan on syvä, tutkimaton ilme ja pelko ja suru leimattuna hänen kalpeisiin kasvoihinsa ja ehkä hän itkee ajatellessaan sinun tulevaisuutesi ehkä olevan täynnä tuskaa ja kurjuntaa? — Orja on äitisi, lapseni, ja orjan

kohtalon hän näkee olevan sinunkin osasi maailmassa. Onnen ruusuhoitelset siis eivät ole hänen unelmasa sinun tulevaisuudestasi kun hän vuosia eteenpäin sitä ajattelee.

Synkkien aatoksiinsa valpuneena suuntaa hän raskaan katseensa kauas ulapalle ja näkee kaunilla ilon muuttuvan salaperäisen hämäräksi yöksi ja kohta vallitsee synkkä piimeys maassa, jossa miljoonat ihmislapset raskaasti huokaavat ja toivat elämisen oikeutta ja vapautta. Unettaret ovat kiehtoneet väsyneen raataja-äidin mielikuvat näkemään kaukaisia aikoja. Kirkas välihdys leimahtaa, jota seuraa toinen ja ankara täräys väräyttää ilmaa. Äiti kuulee tykkien jyskinä, näkee rakaan lapsensa sirona nuoruutensa suuressa tuhansien nälkäisten ja riikaleisten ihmisten kulkueessa, joka äännettömänä ja väsyneenä heippuu eteenpäin. Tuhannet kiiltävät pistimet välkkyvät ja kalahtelevat, kun ne ovat ojennettuna tätä joukkoa kohti, vaan yllänä kaiken kuuluu kable-rautojen kaiske ja ruoskan viugunta. Kuuluu kamalaa voihkimista ja väikerrusta, aivan kuin koko maa ja avaruuskin ääneen itkien valkertaist. Miehä ja naisia on nöiden orjien joukossa, josta äiti erottaa oman lapsensa tabrattuna verellä kuhu eläsi hän ollut verisateessa. Muutamilla repaleillaan hän koettaa suojella silvottua, ikasta olemustaan ja syvään kuoppiin painuneilla silmillään rukoollee villin tavoin jotakin pelastusta kärsimykseilleen. Toiset silvottu kiroilevat hirveästi, toiset itkevät ja valittavat, toiset kamalasta nauravat, sillä useimmat heistä ovat miehipuolia. Joitakin onnellisia pelastaa kuolema tästä helvettillisestä pilnasta. Äiti on kuulevinaan lapsensa kuolinkorahdukset. — Oh! — Hätkähtäen herää hän unelmistaan. — Silinä lepää hänen pienoisensa rinnollaan. Hiljaa suudellen pientä ukkua, laakee äiti hänet kehtoon jatkamaan untansa, toivoen elämästä sydänkävyllellä iloa ja elämisen mahdollisuutta. Kuunpa sinusta tulisi sellainen, joka uskallat taistella ihmiskunnan yhteisönsä puolesta! Taistellijain nusta toivon ja taisteluintoa ja tarmoa sinuun tahdon kasvattaa! Sinun tulee olla yksi niistä, jotka poistavat kaiken kurjuuden. Sinun tulee jatkaa sitä taistelua, jonka äitisi muiden orjain mukana on alkanut! Näitä toivon ja nämä ovat orja-äidin perintö lapselleen. — A. A.

TOIVONI.

Minä toivon maailman äärim tulla ja sieltä kerran takasin. Nyt toivo korkeampi on mulla, jos valvoisin tai makaisin.

Toivoni on tiedon jano, halu, lempi elämään. Sen luopi minuun tunne jalo ja vaatii sitä täyttämään.

Henkeni hehku, tunne pyhä se tietoa aina janoaa. Sen voima korkeampi yhä, en voi mä sitä sammuttaa.

Se sammuu hiljaa vasta silloin, kun tunnemme valon, vapauden, kun kaikuu laulut päivin, illoin, kun maailma on saanut pohjan uuden
Andrew Langilla.
1918.

OPETELKAA LAULAMAAN

Lasten Laulukirja

nuottipainos

on hiljattain valmistunut Toverin kustannuksella ja tarjotaan tilattavaksi. Hinta pehmeissä kansissa 25 senttiä ja kovissa kansissa 35 senttiä. Tämä kirja on ensimmäinen nuotilla varustettu Lasten laulukirja suomalaisessa kirjallisuudessa. Hankkika se lapsellenne.

Myyjäiset Toverin rakennusrahaston hyväksi tämän ja ensi kuun aikana. Tilaa ajoissa myyjäislippusi.